

Tilbakemelding fra WWF etter gjennomført konkurranse om prosjektområde for havvind i første fase av Sørliche Nordsjø II

Energidepartementet har bedt om tilbakemelding på blant annet:

1. Krav til innholdet i søknaden om prekvalifisering for deltakelse i auksjon
2. Utformingen av prekvalifiseringskriteriet og minimumskravene
4. Varighet og gjennomføringen av de ulike delene av konkurransen
6. Øvrige forslag til endringer eller forbedringer til gjennomføringen av tildelingsrunden

Utformingen av bærekraftskriterier i forhold punktene over vil ha stor betydning for muligheten å oppnå Stortingets vedtak om at «utbygging og drift skal gjøres på en måte som sikrer svært lav eller positiv samlet naturpåvirkning over tid.» (Vedtak 737 fra 10. juni 2022) I tillegg må de tilpasses EUs regelverk slik at de vil bli godkjent av ESA. WWF Verdens naturfond setter derfor pris på å kunne gi tilbakemelding på utformingen av kriteriene som ble brukt ved Sørliche Nordsjø II, (SN II), og hva vi har å lære i forhold til EUs regelverk og erfaringer av bærekraftskriterier i EU-land.

Bruk av bærekraftskriterier på Sørliche Nordsjø II

Bruken av bærekraftskriterier ved tildeling av areal på SN II skiller seg særlig fra EUs anbefalinger om bruk av bærekraftskriterier på to punkter:

- Det ble kun brukt kriterier i prekvalifiseringen, mens belønnings/konkurranseskriterier for å optimalisere og fremme innovative løsninger ble helt utelatt i auksjonen.
- Det som ble omtalt som minstekriterier i prekvalifiseringen definerte ikke noe minimum som skulle være oppfyllet, men krevet kun en beskrivelse av tiltak (for biomangfold, klimaavtrykk, sameksistens og resirkulering/gjenbruk).

Opprinnelig skulle bærekraftskriteriene fungere som konkurransekriterier og vektet 20 prosent ved flere enn 6-8 søkere som kvalifiserte til auksjonen. Dette ble trukket tilbake noen uker før fristen for levering. Nå vet vi imidlertid at antallet søkere uansett ble for lite til at kriteriene skulle fått en konkurransefunksjon – til forskjell fra om de hadde blitt lagt i auksjonen.

14. juni 2023 - før konkurransekriteriene ble trukket tilbake – vedtok stortinget at regjeringen skal vurdere «økt vektning av bærekraftskriteriene og positive lokale ringvirkninger ved framtidige havvindutbygginger og rapportere tilbake til Stortinget på egnet vis.» (Vedtak 841)

For å kunne komme med mest mulig relevante anbefalinger i forhold til det må vi forholde oss til EUs regelverk og anbefalinger.

Bruk av bærekraftskriterier i EU

I sine [retningslinjer for design av fornybarauksjoner](#) som kom i mai er EU-kommisjonen veldig tydelig på at medlemsland skal bruke ikke-pris kriterier i prekvalifisering og auksjoner for å oppnå mål som går utover prisdimensjonen. De eksemplifiserer særlig med kriterier for å beskytte miljøet, restaurere økosystemer, eller sørge for resirkulering av materialer.

[Wind Europe](#) - som har mange medlemmer som har erfaring av bruk av kvalitative kriterier - understreker at disse bør brukes i design av auksjoner for å oppnå større mål for samfunnet, og at det ofte fører til større investeringer fra utbyggere og leverandørs kjeder i for eksempel bærekraft.

[Net-Zero Industry Act](#) - som ble vedtatt i år - innebærer at myndigheter må evaluere auksjonenes bidrag til bærekraft, cybersikkerhet, "responsible business conduct" og evne til å fullføre prosjekter i tide. Disse kriteriene må gjelde for minst 30 prosent av det fornybare energivolumet som auksjoneres årlig i hvert land. Når det gis statlig støtte til prosjekter regulerer EU State Aid Guidelines at de kvalitative kriteriene ikke kan vektes mer enn 30% i en auksjon.

EUs retningslinjer er tydelig på følgende:

- Tydelig definerte minstekriterier bør brukes i prekvalifiseringen for å etablere like minstestandarder
- Belønnings/konkurranseskriterier bør brukes i auksjonen for å optimalisere og fremme nye innovative løsninger
- Kriterier må være tydelige, målbare og sammenlignbare

Det siste er noe som Wind Europe også understreker vekten av. De peker særlig på at Nederland og Frankrike har klart å bruke bærekraftskriterier i auksjoner som har fungert godt.

EU gir ikke noen mer detaljert instruks om bruken av retningslinjer, men oppfordrer i stedet medlemsland til å diskutere beste praksis i forskjellige fora. WWF har derfor sett nærmere på bruken i EU-land, og oppsummert denne i [et innspill til Energidepartementet i høringen om statlig støtte til Vestavind B og F, som også bad om innspill om bærekraftskriterier](#).

Anbefalinger om bruk av bærekraftskriterier i Norge fremover

I innspillet som er nevnt ovenfor oppsummerer vi følgende anbefalinger for bruk av bærekraftskriterier i Norge fremover, basert på regelverk og erfaringer fra EU:

- Bruk bærekrafts- og sosiale/lokale ringvirknings kriterier som tydelig definerer minstekrav i prekvalifiseringen, og målbare belønnings/ konkurransekriterier i auksjonene som vektes 30%.
- Sørg for at kriteriene dekker alle deler av tiltakshierarkiet, med størst vekt på å unngå skade. Velfungerende kriterier fra andre land bør brukes og tilpasses norske behov.
- Stil krav om hva som skal unngås i forhold til plassering (se liste i innspillet).
- For å redusere skade bør det være krav om at utbyggere skal vise at de kommer til å bruke beste praksis for relevante avbøtende tiltak i prekvalifiseringen. For å definere disse kan en database som lister dem – [for eksempel OCEaNs database](#) – brukes.
- Bruk belønnings/konkurranseskriterier for avbøtende tiltak i auksjonene for å fremme nye innovative løsninger.
- I tillegg til krav om avbøtende tiltak på plass må det stilles krav om tiltak fra et livssyklusperspektiv – som dekker materialbruk, resirkulering, forurensing, klimafotavtrykk og avvikling.
- Vi mangler foreløpig en vitenskapelig standardmetode for å bidra til naturpositivitet – spesielt i forhold til naturrestaurering og regenereringsarbeid. Investeringer for å øke kunnskap på området bør belønnes.
- Kriterier som sikrer og utvikler miljøovervåking og informasjonsdeling er også nødvendige.

For inspirasjon om hvordan slike kriterier kan presiseres ber vi om at dere ser til [vårt tidligere innspill](#).

Mvh

Eivind Trædal, leder for klima- og energiteamet i WWF

Kristina Fröberg, seniorrådgiver i klima og energiteamet og kontaktperson for innspillet